

Vorbereiding LEESVAARDIGHEID – *Nieuwe etiketten, nieuwe dozen?*

Het valt ons, jouw leerkrachten, steeds vaker op dat het lezen, verwerken en begrijpen van een tekst vaak moeizaam verloopt. **Om hieraan te werken, overlopen we de stappen die je zou moeten nemen telkens als je iets leest.** Wat bedoel ik hiermee? Ook als je je cursus van eender welk vak wil doornemen of als je later een contract onder je neus krijgt... Begrijpend lezen is in elke fase van ons leven noodzakelijk.

Je leest deze week dit artikel uit *De Standaard*. Het is de bedoeling dat je actief leest en dus de volgende instructies volgt. Je voorbereiding maak je op een apart blad.

STAP 1: ORIËNTEREN

Bekijk de tekst – de afbeeldingen – de citaten - ... en denk na over de volgende vragen:

- a. Waarover zal de tekst gaan?
- b. Welk **type** tekst zal je lezen?
- c. Vind je het onderwerp boeiend? Waarom (niet)?
- d. Wat is de inleiding van het artikel? Omkader ze!

STAP 2: BASISVRAGEN

Deze vragen kan je soms al op voorhand beantwoorden maar soms moet je ook eerst de tekst eens gelezen hebben. Je krijgt deze vragen echter elke keer dus probeer er steeds op te letten:

- a. Wat is het **tekstdoel**?
- b. Wie is de **zender**?
- c. Wat is het **medium**?

STAP 3: LEZEN MAAR!

Ik hoor elk jaar van leerlingen dat ze niet graag lezen. En toch: je geeft ze een tekst en ze lezen hem tientallen keren door. Waarom? Omdat de tekst bij een eerste leesbeurt vaak passief doorgelezen wordt. Dit vertraagt je tekstbegrip en zorgt ervoor dat je bij elke vraag zal moeten teruggrijpen naar de tekst om tot een correct antwoord te komen. Hiermee verlies je dus tijd, en vaak ook je motivatie.

Wat kunnen we hieraan doen? We gaan proberen **efficiënt** te lezen!

Hoe? **Tijdens het lezen** doe je het volgende.

1. Je onderstreept woorden die je niet meteen begrijpt.
2. Je nummert de alinea's
3. Je beantwoordt voor elke alinea de vraag: 'Waarover handelt deze alinea?' Formuleer dit in je eigen woorden. Probeer je telkens te beperken tot één zin.
4. Herhaal stap 3 voor elke alinea uit de tekst. Gebruik je aparte voorbereidingsblad hiervoor. Zo bewaar je het overzicht in je tekst.

STAP 4: AUTORITEIT

Je hebt het artikel volledig gelezen. Er komen een aantal autoriteiten in voor. Noteer de verschillende namen en denk ook na over de vraag '**Waarom is deze persoon een autoriteit over dit onderwerp?**'

STAP 5: DOORDRINGEN IN DE TEKST

Je hebt tijdens het lezen **woorden** aangeduid die je niet begrijpt. Probeer nu de betekenis van die woorden te achterhalen. Je zoekt de betekenis van de woorden **niet** zomaar op. Gebruik eerst het volgende **stappenplan**:

1. Aan de hand van de **context** van de tekst kan je vaak al veel afleiden. Lees de zin waarin het woord voorkomt, lees de zin ervoor en de zin erna. Verwoord de zin anders. Kijk naar de context van de alinea. Kan je de betekenis van je onderstreepte woord achterhalen?
2. Kan je het **woord ontleden**? Is het woord verwant met een woord dat je kent uit een andere taal? Bestaat het woord uit morfemen (prefixen, suffixen,...) die betekenisdragend zijn? Kan je op die manier de betekenis afleiden?
3. Ga in **gesprek** met een **klasgenoot**. Probeer samen de betekenis van het woord af te leiden. Met twee weet je immers meer dan alleen.
4. Als je deze stappen doorlopen hebt, kom je in de meeste gevallen achter de juiste betekenis. Vraag bij twijfel raad aan je **leerkracht**.

Maak een **woordenlijst** met de woorden uit de tekst. (min. 5!) Hierin neem je de **betekenis** van het woord op én je gebruikt het woord ook in een betekenisvolle **context** die je zelf schrijft. Uit datgene wat je schrijft, moet de betekenis duidelijk worden. Let op! Je geeft **geen definitie**. Onduidelijk? Ik geef een voorbeeld.

Als je de betekenis van het woord 'olifant' niet kent, dan is een zin als 'Er zijn op onze planeet drie soorten olifanten' niet voldoende om de betekenis te weten te komen. Beter is een zin als 'Olifanten zijn dieren die door hun slurf ademen.'

STAP 6: HOOFDGEDACHTE EN MENING

In de tekst geeft de auteur een duidelijke mening over een bepaald onderwerp. **Welk onderwerp en wat is zijn mening?** Formuleer dit in één zin.

EVALUATIE LEESVAARDIGHEID

Volgende week krijg je vragen over dit artikel. De voorbereiding die je nu maakt, neem je mee en zal door je leerkracht gecontroleerd worden.